

Jeneverbesroute Mantingerveld, vlakbij Hoogeveen

Waar: [Mantingerveld](#)

🕒 3 uur 0 🚶 9 km

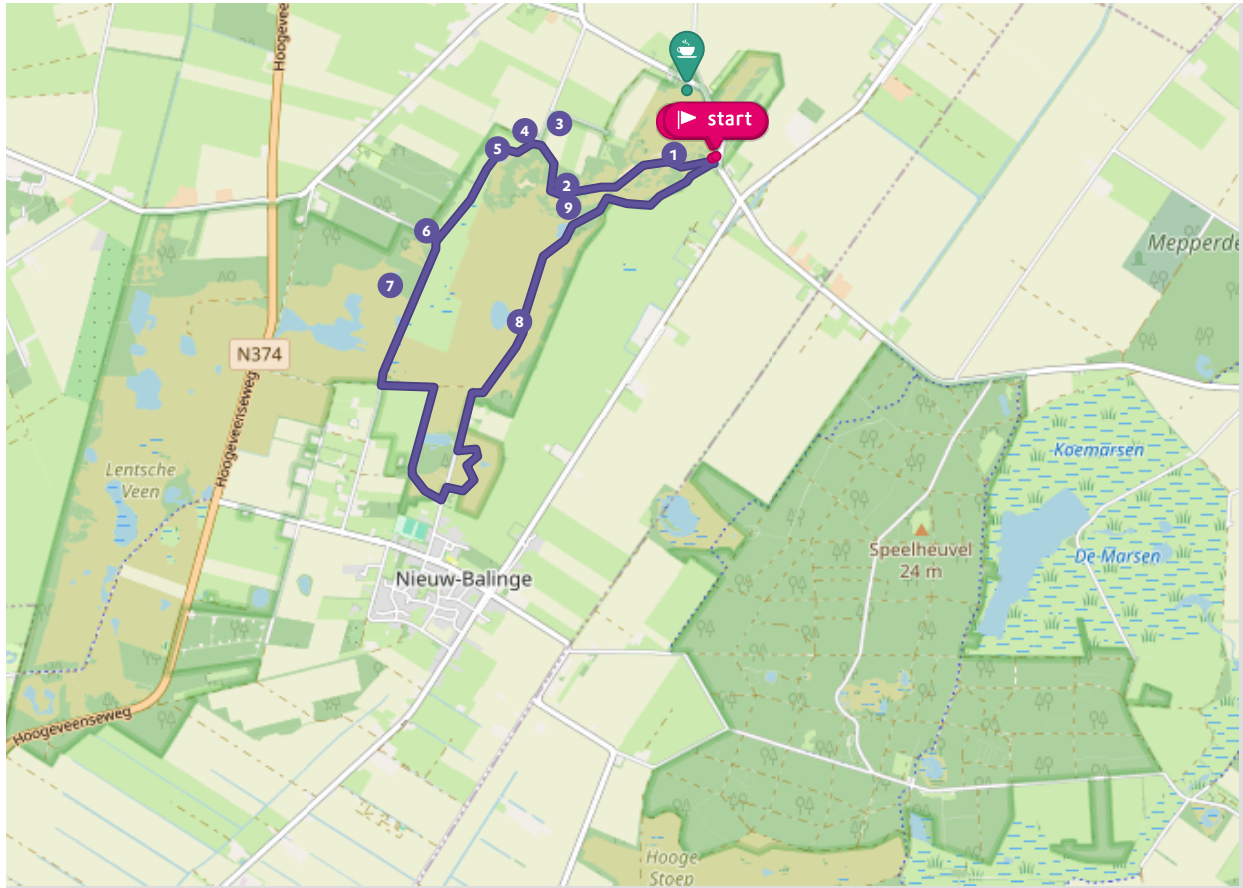
Over de route

Wandel door de verschillende kleine stukjes heide ten zuiden van Mantinge. Ontdek de fraaie natuurgebiedjes, waarvan het Mantingerzand met zijn honderden jeneverbesstruiken de meeste indruk maakt.

In het Mantingerveld is Natuurmonumenten bezig een groot heideveld in haar oude glorie te herstellen. Dit natuurontwikkelingsplan is Plan Goudplevier gedoopt, naar de vogel die vroeger veel in dergelijke gebieden broedde. Tussenliggende landbouwgrond wordt aangekocht en langzaam maar zeker omgevormd tot schrale heide. Daardoor kun je hier uiteindelijk gaan genieten van een ongerept natuurgebied met veel variatie. De wandelroute geeft je nu al een goed beeld van de huidige natuur, en van wat er nog gaat komen.

Deze wandelroute start bij de parkeerplaats van Natuurmonumenten aan de Mantingerdijk en is aangegeven met witte routepijlen.

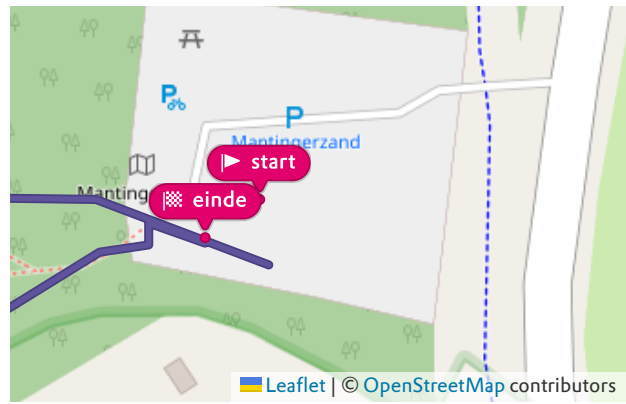
Kaart

Waar kun je starten

Parkeerplaats aan de Mantingerdijk

📍 Locatie

Wat kom je onderweg tegen?

1. Jeneverbessen

Al snel na de start tref je een groot aantal, grillig gevormde, geheimzinnige struiken aan. Dit zijn de jeneverbessen waar het Mantingerzand bekend om staat. Tot 1920 was het hier door de begrazing van duizenden schapen kaal, met veel stuifzand en hier en daar wat heidestruikjes. Toen de schaapskuddes verdwenen, grepen de jeneverbessen massaal hun kans om te kiemen en uit te groeien op het open zand. Sinds 1970 wordt het Mantingerzand als een jeneverbessereservaat beheerd.

2. Doorleefde eiken

De doorleefde eiken in dit bos bovenop deze stuifzandrug vertellen een verhaal. Deze bomen hielden het stuifzand vast en beschermden zo de es en het dorp tegen het zand. Daar heeft het bos een beschermde status door verkregen.

3. Natuurvriendelijke landbouw

Door de dunne boompjes heen zie je een akker schemeren. Dit is de Achterste Es. Tot in de twintigste eeuw hebben boeren uit Mantinge er hun graan verbouwd. Er wordt nu opnieuw rogge verbouwd op de oude, natuurvriendelijke wijze. Omdat er geen bestrijdingsmiddelen en kunstmest worden gebruikt, krijgen akkerkruiden als de korenbloem en akkerviooltjes weer een kans om hier te groeien.

4. Uitzicht op de karakteristieke es

Vanaf de parkeerplaats Stienkamp is de es met de karakteristieke bolling goed te zien. Deze bolling is ontstaan door het eeuwenlange opbrengen van plaggen en schapenmest. Volg de witte route verder langs de bosrand.

5. Terugkeer van de natuur

Dit stukje natuur met fietspad was in 1997 nog één groot, egaal aardappelveld. Om de natuur terug te laten keren is de voedselrijke bouwvoor tot ongeveer 30 centimeter diepte afgegraven. Daarnaast tref je er een oud (opnieuw uitgegraven) ven.

6. Vrijgekomen aarde als nieuwe bodem

De vrijgekomen aarde is aan de rand van het gebied neergelegd en met bos beplant. Door jaarlijks te maaien en het maaisel af te voeren verschraalt de bodem, waardoor je ziet dat de oorspronkelijke heidebegroeiing weer een kans krijgt. Waar het fietspad bij de parkeerplaats Koolveen komt, volg je de Koolveenweg rechtdoor tot voorbij de bosstrook.

7. Heidekoeien begrazen afgegraven akkers

Rechts van de weg zie je de akkers die in 2004 zijn afgegraven. Het oorspronkelijke bodemprofiel van voor de ontginningen is hersteld en de vennen en vochtige laagtes zijn uitgegraven. Met de vrijgekomen grond zijn de zandruggen hersteld en de hoeken van het perceel opgehoogd, waar bos is aangeplant.

Heidekoetjes begrazen de centrale laagte. Zij voorkomen dat het dichtgroeit met bos, waardoor je er nu prachtig kunt wandelen. Kijk of je de watervogels en steltlopers kunt ontdekken, die de plas gebruiken als hun slaapplek.

8. Adders in het heidegebied

Het licht golvende heidegebied is slechts een deel van het vroeger veel uitgestrektere Groot Veld. Al vanaf 1992 werkt Natuurmonumenten hier aan plan Goudplevier. Dit plan geeft het heidegebied meer ruimte door verschillende heiderestanten met elkaar te verbinden. Behalve vogels zijn er ook veel insecten en reptielen die baat hebben bij een groot heidegebied. Adders, ringslangen, levendbarende hagedissen en zandloopkevers voelen zich hier thuis.

9. Onmisbare schakels voor het leven

Verder de witte paaltjes volgen terug naar de parkeerplaats Mantinge, het startpunt van de wandelroute. Direct na het veerooster zie je links nog een mooi vennetje. Deze vennen vormen een onmisbare schakel voor het leven op de heide. Amfibieën en veel insecten zijn voor hun voortplanting volledig aangewezen op deze met water gevulde laagtes. Ook voor planten als zonnedauw, lavendelheide en veenpluis is de nabijheid van vocht een levensvoorwaarde. Op de droge zandruggen is de soortenrijkdom wat beperkter. Al vind je hier wel vaak de meest opvallende planten, zoals struikheide, kraaiheide en jeneverbessen. Samen met de diverse mossen en korstmossen hebben zij ook zeker hun waarde. Bovendien geldt zowel voor het dierenleven als voor de recreatie dat met name de afwisseling van groot belang is.

